

MEGJELENÉSHELY, HÍRDO-
KIVÁLTAL ÉS NYOMDA

Cinj-Kolozsvár, St. Baran
F. P. (Brazsa-utca) 10

Magyar Szerkesztőség
Cinj-Kolozsvár — 977
Tel. N. 82. — 558

Leírások kizárólag a
szerkesztőségnek cím-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza.

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NEPELAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Romániában

Egész évre — 750
Félévre — 380
Negyedévre — 200
Egy hónapra — 70
Egy szám ára pályaszá-
varon és vidéken is 3 lej
Bukarestben — 3-50

Csehszlovákiában

Egy hónapra — 25 ct
Egy szám — 1-50 ct

1924 június 4 Szerda

Cinj-Kolozsvár * VII. évfolyam * 124. szám

5684. Szíván 2

A bevándorlási tragédia

Azokat a korlátozó intézkedéseket, amelyeket az Egyesült-Államok kormánya a bevándorlás kérdésében legutóbb életbeléptetett, egy japán diplomáciai jegyzék a világbeke egyik legnagyobb veszedelmének bélyegzi. Az első pillanatra talán különösnek hangzik, hogy azért, mert egy állam elzárja határait az idegenek elől, diplomáciai konfliktusok keletkezhetnek, sőt az országoknak egymáshoz való békés viszonya is tragikusan megrendülhet. Minden más állammal kapcsolatban jogosult volna a csodálkozás, de Amerikával szemben egészen természetes. Amerika az utolsó másfél évszázad alatt ugyszólván szerves kiegészítője lett az európai kontinensnek, sőt Ázsiának is, hatalmas gyűjtőmedencéje azoknak az emberfölségeknél, amelyeket az óvilág kitermelt magából. Évről-évre milliós tömegek kerekedtek fel és hajóztak át az óceánon új hazát, új otthon teremtési. Ez a folyamat az idők során természetes életmegnyilvánulása lett Európának, amelynek hirtelen elmetszése okvetlenül krízist von maga után. Fokozott mértékben élesedik ki ez a krízis a megbolgatott háborús világ mai rendjében, amikor ijeszítőre növekedett a száma azoknak, akik régi lakóhelyükön elvesztették létük gyökerét és a mai politikai és gazdasági káosz vaskényszerűsége őrzi őket országhatárokon túlra.

Amerika azonban vajmi keveset törődik az európai és ázsiai vándorló százazrek sorsával, ő a maga politikai és gazdasági érdekeit nézi és azokat védelmezi meg. Idestova négy esztendője annak, hogy az amerikai Egyesült-Államok fokról-fokra nehezíti meg a bevándorlást az idegenek számára. Először csak közvetett rendszabályokkal igyekezett távol tartani határaitól az idegeneket, minthogy azonban egyre nagyobb és nagyobb tömegek kopogtattak kapuján, nyílt sisakkal szállt szembe a bebocsátást kérőkkel. Életbeléptette az ugynevezett bevándorlási kvótát, amely évről-évre állapítja meg azt a kontingenst, amely az egyes országokból Amerikába vándorolhat. Ez a kontingens évről-évre csökkent és a legutóbbi évben egy nevétségesen minimális számra zsugorodott össze. Amerika megszünt bevándorlási ország lenni és ezáltal az európai szárazföld testén válsági folytonosság hiány keletkezett. A kivándorlás láza egyre növekszik, a gazdasági és politikai viszonyok egyre nagyobb tömegeket szahitanak ki régi talajukból és sodornak a vándorlások országutjára, de az utak végén mindenütt tiltó lángpallosok állják el az áhított célt. Milliók és milliók tragédiáját jelenti az amerikai bevándorlási tilalom, amely most már nemcsak azokat fenyegeti, akik kint rekedtek, de azokat is, akik az utóbbi évek során ezer szenvedés árán bejutottak a féltékenyen elzárt határok közé. A legújabb jelentések szerint az Egyesült-Államok kormánya számos idegent készült kiutasítani, mert a bevándorlási kontingenst a hatóságok az elmúlt években tévesen állapították meg. Elképzelni is szörnyű, milyen szenvedések várnak azokra a szerencsétlenekre, akiket a kiutasítás sújtó keze utólér.

Nagyon természetes, hogy ebben a világtragédiában a főszerepet ismét a zsidóság viszi. A zsidóság volt az, amely az elmúlt évtizedek alatt a lehevesebb ostromot intézte az Egyesült-Államok kapui ellen, aminek eredménye az a több mint négy millió zsidó, aki ma Amerikában lakik. Nem kell tulmészre menni az okoskodásban, hogy megállapítsuk: a bevándorlás korlátozásának ez a körülmény adja meg legmélyebb pszichológiai okát. Az Amerikából érkező hírek egyre aggasztóbb képet nyújtanak az ott feltételek antiszemitizmusról. Anélkül, hogy szerveznék, anélkül, hogy különösebb intenzitással propagálnák, a társadalmi tudat mélyén egy fenyegető antiszemita irányzat fejlődött ki, amely már-már egy csöndes

bojhattá fajult. Amerikában, ahol azelőtt nem ismerték a zsidókérdést, ma holnap teljes komorságában fakadhat fel a probléma. És ez a probléma nemcsak az amerikai zsidóság problémája lesz, de valamennyi zsidóé, mert a legnagyobb bevándorlási terület teljes elvesztését fogja jelenteni. A zsidó vándorló tömegeknek új irány felé kell fordulniuk. De melyik az az ország, amely ma szívesen látja határai között zsidókat? Ilyen csak egyetlen egy van: Palesztina. Palesztina minden hazátlan zsidót

magába fogadna, ha megvolnának erre a gazdasági lehetőségek. Ezeknek a gazdasági lehetőségeknek megteremtése képezi az új zsidó probléma igazi magvát. Ösztönös megejtéssel éri ezt éppen Amerika zsidósága és ennek tudható be, hogy a palesztinai újjáépítési alap felgaldozta munkái Amerikában vannak. De tisztában kell vele lennie Európa zsidóságának is és erejét megfeszítve kell dolgoznia Palesztina felépítéséért, ha el akarja háritani a világtörténelem legnagyobb zsidó tragédiáját.

Amerika kiutasítja a fölösleges bevándorlókat

Feleségek és gyermekek beletartoznak a kvótaszámba. Megnehezítik a diákok bevándorlását is

(New York, június 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az Egyesült-Államok legfelsőbb semmitőszéke a bevándorlás kérdésében olyan súlyos határozatot hozott, melynek nagyjelentőségű következménye lehet a bevándorlások további folyamára nézve. E határozat értelmében az 1921. évi bevándorlási kvótába az asszonyok és gyermekek is beleszámítanak és így ebben az évben huszezer kvótánfeletti bevándorló lépett partra az Egyesült-Államokba való letelepedés céljából. Ezt a huszezer bevándorlót most mint létszámonfeletlit, a rendelkezés szerint, deportálni kell.

Eddig a régebbi bevándorlók feleségeit és gyermekeit minden különösebb megkötés nélkül beengedték az Egyesült-Államok területére, amennyiben ezek kijelentették, hogy az Egyesült-Államok polgárai akarnak lenni. Ezt a rendszert még akkor is érvényesítették, ha már a kvóta betelt.

A legfőbb semmitőszék elvi jelentőségű döntésének olyan súlyos következményei vannak, hogy a parlament elé külön törvényjavaslatot kell betervezni e kérdés végleges szabályozására.

Ezzel egyidejűleg az amerikai kormány új intézkedéseket számít életbeléptetni a külföldi diákokkal szemben is. Hír szerint az új tanévtől kezdődőleg a bevándorlást megkönyvitik azzal, hogy nem kell Affidavit, ezzel szemben azonban annak, aki amerikai iskolában akarja folytatni tanulmányait, igazolni kell, hogy anyagi viszonyai megengedik az idegenben való tartózkodást.

A külföldi diákoktól az angol nyelv meglehetősen ismeretén kívül nyilatkozat aláírását is követelik, hogy a tanulmányaik befejezése után elhagyják az Egyesült-Államok területét. A már amerikai iskolákban tanuló idegen diákok sem szerezhetik meg ezentúl az amerikai állampolgárságot, amint ezt eddig megtehették.

Tüntetés a Habsburgok ellen Budapesten

Szótörtők a Kossuth-párt nagygyűlését

(Budapest, június 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Kossuth-párt tegnap nagygyűlést olyan súlyos botrány zavarta meg, melynek minden bizonyosság szerint mélyreható következményei lesznek a magyar politikai életben. A gyűlést feloszlatták, miközben megdöbbentő jelenetek játszódtak le. A feloszlátás oka az volt, hogy a szónokok a Habsburg-kérdést tették szavá.

A nagygyűlést, amelyen többszázan vettek részt, Ruppert Dezső nyitotta meg:

— A kormányzat nem látja, vagy nem akarja látni, hogy a mai utvesztőből csak egy menekvés van, ha maga a magyar nép és élén a polgárság veszi kezébe a hatalmat. Mi azt követeljük, hogy az országot csak a nép akaratából lehessen kormányozni, mert az ország a népe. Mi nem tűrhetjük, hogy kis klikkek és érdekeltiségek tartsák kezükbe az ország sorsát és irányítsák a saját magánérdekeik szerint. Magyarországon a béke és a boldogság szigetét kell megcsinálni. A szabadság Kossuth Lajos hagyatéka a mi programunkban. A mai kormányzat legnagyobb bűne, hogy

a detronizáló törvény után is Habsburg-politikát folytat...

Amikor Ruppert ezeket mondotta, hirtelen egy rendőrtanácsos hágja süvített közzé:

— Az ülést feloszlatom.
Ebben a pillanatban elementáris erővel tört ki a lármá. Falrengető kiabálás töltötte be a termet.

— Le a Habsburgokkal!
A képviselők felugrálnak a helyeikről és az elnöki emelvény körül tolonganak.

— Nincs Habsburg dinasztia és nem is kell többé, ordítja a tömeg.

Nagy Vince a kezével csendet int és nyugodt hangon mondja:

— Megállapítom, hogy detronizáló törvény van, tehát dinasztia nincsen. Mégis feloszlatták

a gyűlést. A rendőrtanácsos ur eljárása törvénytelen, mert saját kormánya hozta a törvényt és így az ő kötelessége azt betartani.

A rendőrtanácsos Nagy Vincéhez lép és ezt mondja:

— Megtiltom, hogy beszéljen. Nem tűröm, hogy a dinasztia támadják.

Horváth Zoltán: Hát Budaörsön miért engedte megtámadni a királyt?

— Azonnal távozzon, mert különben ki-vezettedem.

— Hogy merészel egy nemzetgyűlési képviselővel így beszélni?

— A mentelmi jog önnek semmi? — Kiáltják egyszerre Ruppert és Nagy Vince.

A rendőrtanácsos erre utasítást ad a rendőrségnek, hogy

a közönséget szorítsa ki teremből.

A rendőrtanácsosok a legdurvábban fognak hozzá ehhez és a már távozó közönséget erőszakkal kilökdözték. Közben a lármá megszűnik, mert a tömeg a Kossuth-nótát kezdi énekelni. A rendőrtanácsos odaszól a még mindig az emelvényen álló Horváth Zoltánhoz:

— Siessen, mert fegyvert fogok használni. Egyben utasítást ad a legényeknek, hogy erőlyesebben járjanak el.

A tömeg ezalatt a Főherceg Sándor-utcán gyülekezett és száma egyre nőtt. A legvégül kivonuló képviselőket, akikhez Rothenstein Mór is csatlakozott, megélezzik. A tömeg ezután a Múzeum-körutra vonul, ahol tüntetés a Habsburg-dinasztia és a mai dinasztia ellen. Többen a vállukra emelik Nagy Vincét és Ruppertet és úgy viszik a múzeum elé, ahol felszólítják a tömeget, hogy lassan oszljon szét. A tömeg a himnusz hangjai mellett azután szét is oszlott.

A Kossuth-párt igazgató tanácsa rendkívüli tanácsra ült össze és a feloszlattott nagygyűléssel foglalkozott.

Az egyetemi tanárok bukaresti kongresszusa

Angelescu miniszter megnyitó beszéde. Az egyetemi tanárok bizottságot választanak az oktatási reformjavaslat előkészítésére

(Bucuresti-Bukarest, június 3. Az *Uj Kelet tudósítójától*.) Vasárnap délelőtt tizenegy órakor nyílt meg Bukarestben a Fundatia Carol nagyteremben az egyetemi tanárok egyesületének nagygyűlése. A kongresszust dr. Angelescu közoktatásügyi miniszter nyitotta meg, aki beszédében a felsőbb oktatás reformjáról tartott előadást. A közoktatásügyi miniszter elmondta, hogy eddig csupán az elemi iskolai és a magánoktatási törvénytervezet van készen. A hátralévő másik két törvényjavaslatot, a középiskolai és a felsőbb iskolai oktatásról szólót, a jövő parlamenti ülészek fogja tárgyalni.

A kongresszus Angelescu közoktatásügyi miniszter kezdeményezésére a rektorok és dékánok 1919. évben az oktatásügyi egységesítése ügyében hozott határozatait szem előtt tartva, arra az elhatározásra jutott, hogy az egyetemi bizottságot jelölnek ki, amely az oktatásügyi reformjavaslatot a közoktatásügyi miniszterrel összhangban fogja kidolgozni.

Angelescu közoktatásügyi miniszter ezután kijelentette, tudatában van annak, hogy az egyetemi oktatás nehézségekkel küzd, ami az előadó termek és laboratóriumok elégtelenségét illeti. Azt is leszögezte, hogy egyelőre nincs módjában a bajokat orvosolni. Bukarestben rövid időn belül befejeződnek az egyetem bővítésére irányuló munkálatok. Ő a maga részéről több ízben is interveniált úgy a minisztertanácsnál, mint a szenátusnál, hogy a szenátust telepítsék ki az egyetem falai közül. Ennek a kívánságnak azonban egyelőre nem lehet eleget tenni.

Angelescu miniszter után Radulescu, Mironescu, Teodorescu, Hurmuzescu, Dragomirescu, Jacobovici és Racovita egyetemi tanárok szólaltak fel, akik kari ügyekről értekeztek.

Rendkívüli cionista kongresszust hívnak össze

Döntés előtt a Jewish Agency kérdése

(Cluj-Kolozsvár, június 3. Az *Uj Kelet munkatársától*.) A Cionista Világszervezet nagybizottságát (AC.) június hó 17-ére Londonba összehívták. Ennek a váratlan összehívásnak az egész világ zsidósága szempontjából nagy jelentősége van. Az Exekutive ugyanis javaslatot akar tenni a nagybizottságnak, hogy a XIV. cionista kongresszust még ennek az évnek folyamán hívják össze.

Tudvalevőleg ebben az évben csak évi konferencia lett volna, míg a kongresszust minden második évben tartják meg, tehát a legközelebbire csak 1925-ben került volna sor. A cionista kongresszus már erre az évre tervezett összehívásával kapcsolatosan a cionista világszervezet hivatalosan a következőket közli:

„Mintán a cionista szervezet végrehajtó bizottsága meghallgatta dr. Chaim Weizmann jelentését az Egyesült Államokban folytatott tanácskozásairól, melyeknek célja az volt, hogy az amerikai zsidóságot a Jewish Agency felépítésébe bevonják, — arra az elhatározásra jutott, hogy e kérdés már annyira előrehaladt, hogy az illetékes cionista fórum, tehát a kongresszus elé, most már *végérvényes javaslatokat lehet betherjeszteni*. Ebben az évben a rendszerített évi konferenciának kellett volna lezajlania; mivel azonban ez a testület nem lenne illetékes a Jewish Agency kérdésében jogerős határozatokat hozni, — az Exekutive azt a javaslatot terjeszti elő, hogy az évi konferenciát mondják le és az év végére az Agency kérdésében való tanácskozások és döntések céljából egy rendkívüli kongresszust hívjanak össze. Az Exekutive a nagybizottság elnökségével való egyetértésben az AC. ülését június 17-ikére Londonba egybe-hívta, hogy felhatalmazást kapjon a téli konferencia lemondására és a kongresszus egybe-hívására.

Az AC. ülésének napirendjére az Agency-kérdésen kívül egy ideiglenes költségvetés elfogadását is kitűzték, amellyel a Palesztina-munka kiadását a legközelebbi kongresszusig fedeznék.

Ujabb támadás az erdélyi zsidó hitközségek ellen

A dési ortodox hitközséget megadóztatták gabella-jövedelme után. Hogyan intézkednek az érvényben lévő törvények

Alig telik el nap, hogy ne kapnánk hirt egy-egy újabb egyházi sérelemről. Mintha csak ólál tüzték volna ki a hatóságok, hogy keservesen szerzett egyházi autonómiánkat tervszerűen támadják, sőt elkobozzák, olyannyira, hogy ma már súlyos lelki rezignációval kell a jövő elé tekinteni. Előbb iskoláinktól fosztanak meg, ahelyett, hogy a szükséges állami támogatásban részesítsenek; majd gyermekeinket rendelettel kötelezik, hogy a szombati irástilalmat megszegjék; egyházkerületi gyűléseink tartására nem kapunk engedélyt; az egyenlőtlen és igazságtalan adózás rettenetes terhe alatt szenvedünk, mialatt megélhetési lehetőségeinket egyre szűkebb területre szorítja az állami mindanhatóság; a kereskedelmi téren leginkább dolgozó zsidóságnak egyre súlyosabb büklöző rendeletekkel kell megbirkóznia, — s ma újabb hirt kapunk, hogy a *dési pénzügyigazgatóság a dési ortodox hitközséget gabella-jövedelme után súlyosan megadóztatta s nyomban utána a kirótt adó a hitközségi vagyon zárlatá vételeivel biztosította is*. A példa ragadós nálunk, különösen ha a zsidókat terhelő közadók behajtásáról van szó.

Veszélyben a szerzett jogok

Mint hogy ez az adókövetés teljesen törvénytelen és vallási autonómiánk legsúlyosabb megsértését jelenti, s mint hogy alaposan kell tartanunk attól, hogy a dési ortodox hitközség esete nem marad elszigetelt jelenség, hanem többi hitközségeinknél is meg fogják kísérelni, hogy a gabella-jövedelmek után adót szedjenek, szükségesnek tartjuk részletesen és kimerítően foglalkozni ezzel a kérdéssel: lehet-e adózás alá vonni hitközségeink gabella-jövedelmét. Erre annál nagyobb szükség van, mert a törvények kellő ismeretének hiányában könnyen érheti olyan sérelem hitközségeinket, amely gyökerében támadja meg létük alapját.

A kérdésnek két eleme van: közjogi és pénzügyi. Előbb a közjogi részével kell behatóan foglalkozni. Az erre vonatkozó tényleges jogi állapotot a következőkben foglalhatjuk össze:

Mit mondanak a törvények?

A zsidók egyenjogúságáról szóló 1867. évi XVII. törvény cikk 1-ső §-a kimondja elvként, hogy polgári és politikai jogok tekintetében az ország izraelita lakosai a keresztény lakosokkal egyaránt jogosítottoknak nyilvánítottak. Ebből az elvből folyik egyházi autonómiánk. Az új román alkotmány 1-ső fejezete, valamint a zsidókra vonatkozó 133. §-a is ezt az alapelvet mondotta ki. Ebből a szempontból tehát vitán felüli, hogy hitközségeink eddig szerzett autonómiája *közjogi lag* újra elismertett.

Ennek az alkotmányi elismerésnek szükség-szerű folyamánya volt, hogy gondoskodnunk kellett a materiális fedezetekről is, hogy a *hitközségek istentiszteleti, szertartási, oktatási és jótékonyági intézeteiket fentarthassák*. Ezért az 1868. évi december 10-iki egyetemes gyűlés által elfogadott és a király által szentesített szabályzat 13-ik §-a kimondta, hogy „minden hitközség szükségleteinek fedezése végett adóképes tagjaira közvetett és közvetlen adókat róhat ki.” Minden hitközség statútuma kimondja külön is, hogy a hitközség minden tagja a hitközségi szükségletekhez *adóval* hozzájárulni tartozik; ezek az adók pedig kétfélek: *közvetett és közvetlen adók*. Az első kategóriához tartozik: a minden egyes tagra kirótt évi járulék (kultuszadó); a másodikhoz pedig: a *gabella és egyéb illetékek*, melyeknek díjtételeit az évi költségvetés szükségletéhez képest az előjáróság állapítja meg a közgyűlés jóváhagyása mellett.

A gabellának adó jellege van

Tényként szögezhetjük tehát le, hogy a gabella-jövedelem *adójellegű* a régi magyar törvények elismerték.

Hitközségeink ezen adószedési jogát először a földművelésügyi, valamint az ipar és kereskedelmi minisztereknek 1875. évi május hó 21-én együttesen kiadott 9731. számú rendelete szabályozta.

De hogy hitközségeink gabella-adó szedési joga minden kétségen felül kormányhatóságilag végleg is szabályoztassék, a fentemlített két minisztérium 1888. évi szeptember hó 18-án 48.151. sz. alatt az ország valamennyi törvényhatóságához közzel-letet intézett, amelyben a kóser hus árusítás jogát

szabályozta. A rendelet második paragrafusa így szól:

2. §. Az izraelita hitközség, *autonóm jogköréhez képest önállóan és igényeinek megfelelő módon intézkedhetik a kóser husnak a hitközségi tagok részére való szolgáltatása tekintetében*. A kóser hus árusítást tetszés szerint vagy önmaga kezelheti, vagy bérbe adhatja.

Meghagyja továbbá a törvényhatóságoknak, hogy a hitközségek ezen jogát csorbító esetekben annál is inkább szigorúan járjanak el, mert az *izraelita hitközségek legnagyobb részben csakis a kóser hus szolgáltatásából folyó jövedelmekből tartják fenn vallási, iskolai és humanisztikus intézményeiket*.

Vitán felüli tehát, hogy a gabella-adót a törvényhozás azért engedélyezte hitközségeinknek, hogy fedezhessék azokat a szükségleteiket, amelyekkel az egyházi intézményeiket fentarthassák. Ez tehát állami érdek is és nem üzleti, egyéni érdekek védelmét célozza. De kitűnik ez abból is, hogy hitközség az *évi költségvetését* is ezen jövedelmek szerint állította össze. Ez a kérdés közjogi oldala.

Nem adótárgy a gabella

Hogy pedig a hitközségeknek ez a jövedelme *adómentes* volt mindig, ideiktatom a magyar pénzügyminiszternek 1878. évi június hó 7-én kelt 27698. számú valamennyi kir. adófelügyelőhöz és kir. adóhivatalhoz intézett rendeletet, amely így szól:

Kérdés tétetvén aziránt, vajjon az ugynevezett gabella-jövedelmek (kóser hus mérés után nyert jövedelem, vagy a szarvasmarhák és baromfiak vágásáért szedett díjak) a kereseti adónak tárgyát képezik-e, vagy sem? Tudomás és alkalmazkodás végett kijelentjük, hogy a szóban lévő *gabella*, amennyiben az ez után nyert jövedelem kizárólag kultuszintézmények fentartására fordítatik és haszonbérbe adva nincsen, hanem az illető hitközség által házilag kezeltetik, *kereseti adónak tárgyát nem képezi*. Magától értetődik, hogy azon esetben, ha a gabella-jövedelmek egyike vagy másika a hitközség által bérbe volna kiadva, az illető bérlet ezen vállalat után III. osztályú keresetadóval megrovandó.

Ezzel a rendelettel tehát a kérdés pénzügyi szempontból is végleges reudezést nyert.

Az erőszak joga

Nincs példa reá a világon, hogy jogállamban az egyházi szükségletek fedezésére szolgáló adókat az állam adózása körébe vonta volna, de a dési eset azt bizonyítja, hogy a Bratianu-kormány hitközségeink ilytermészetű jövedelmét is súlyosan meg akarja adóztatni és mit sem törődik azzal, hogy ezen jövedelmek csontítása révén hitközségi intézményeink züllésnek kell induljanak.

Ahelyett, hogy a kormány a békeszerződésekben a világ előtt vállalt erkölcsi kötelezettségét teljesítene, hogy azokból a milliókból, amiket a zsidóság energiája az állami adóhivatalokba és a vámhivatalokba befizet, egy parányi részt is visszafizetne hitközségeinknek, ahelyett, hogy a kiszájtított zsidó földesből kiadta volna a zsidó hitközségeket is megillető 50—50 holdakat, — még azt is el akarja venni tőlünk, amit a zsidó áldozatközség az egyházi intézmények tekintetében eddig teremtett.

Ereje talán lesz hozzá, de ez az erő nem az igazság ereje, nem az állam szilárd alapját képező tiszta erkölcsi erő, hanem a *nyers, brutális erőszak*, a jogok és erkölcsi igazságok lábball tiprása. De az erőszak sohasem volt kuforrása a jognak és uralma nem is lehet tartós. A bennünket ért újabb sérelembe nem fogunk belenyugodni és igazságunkat a jog és törvényesség feygyverével meg fogjuk védelmezni minden önkénnyel szemben.

Dr. Klein Miksa.

Anglia és Amerika nem akarják a német nacionalisták kormányrajutását

Berlin, jun. 3. Anglia és Amerika berlini ügykötői barátságos demarsot intéztek a német kormányhoz, amelyben figyelmeztették, hogy a nacionalistáknak a kormányba való belépése rendkívül megnehezítené a Németország és az Anglia, illetve Egyesült Államok között folyó jóvátételi tárgyalásokat.

Nemzetköz egy kolo

Sereteanu d

(Cluj Kolozsától.) A titjének, aki Aradról Kolozsregénybe ill sze. A detekt a csodálatos idejekorán n esett volna h zalmas kalam

Tegnap d bizta Seretea egyben, am azonnal utaz kötözve szállt eleget tett a a gyanúsított személyvonat

Amint me másra, Serete kötözött bün Az egyik más tektiv is feisz magára az eb

A két fiat embert és másik ajtó

Sereteanu d menekülőknék lyát az utasok nekülö ember volverrel kény a revolver lát tektivt egy s félrevezetni.

Mindketten eld

azzal mentegé akartak menni nehogy lemara A detektiv és felszálltak a tatásnál a két használt, de lá fogadja el, kih telen folyosóján vesztegetni. A elfogadta, de r hogy mind a felszólitotta ök bilincselni.

A két gyan tegetési kísérk magukat a det betömték a szá a robogó vo

Izgalmas dulak között. Seretea revolverét hasz irányult, hogy tervét megajusi

A támadókn lépcsőjéig magu egyik karját kis fáját és félig a támadóival. A pillanatra kétség megjelent a kal

az utasokat i a detektivet e

Sereteanu a bert megbilincse rendőrségre. A detektiv, bár ele csinált, mert a k mint Balogh Gy zeteközi zsebtolv rendőrségen kiv csátott ki köröz vajt kihallgatásu nek, ahol a ter vajláson kívül a dásról is felelni

Nemzetközi banditák ki akartak dobni egy kolozsvári detektívet a robogó vonalból

Sereteanu detektív borzalmas kalandja Egeres és Kolozsvár között

(Uj Kolozsvár, június 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári rendőrség egyik detektívjének, akit alig négy hónapja helyeztek át Aradról Kolozsvárra, tegnap délután detektívregénybe illő veszedelmes kalandban volt része. A detektív szerencsés megmenekülését csak a csodálatos véletlennek köszönheti, mert ha idejekorán nem sietnek segítségére, áldozatul esett volna hivatásának. A pártját ritkító borzalmas kalandról alábbi tudósításunk számol be.

Tegnap délelőtt a kolozsvári rendőrség megbízta Sereteanu detektívet, hogy egy betörési ügyben, amelynek számai Egeresre vezettek, azonnal utazzon ki Egeresre és a tettest megkötözve szállítsa be Kolozsvárra. A detektív eleget tett a megbízásnak és utasításához hiven a gyanúsított embert letartóztatta és az esti személyvonattal be akarta hozni Kolozsvárra.

Amint megérkezett a vonat Egeres állomásra, Sereteanu maga előtt kísérve az összekötözött bűnöst, a vonaton helyet keresett. Az egyik másodosztályú kocsiában, ahová a detektív is felszállt, két fiatalember hívta fel magára az éber detektív figyelmét.

A két fiatalember, amikor az elfogott embert és kísérőjét megpillantotta, a másik ajtónál leugrottak és futni kezdtek.

Sereteanu detektív, aki rögtön sejtette, hogy menekülőnek valami bűn terheli a lelkét, figyelt az utasok felügyeletére bizta és a két menekülő ember után vetette magát, akiket revolverrel kényszerített megállásra. A menekülők a revolver láttára megadták magukat és a detektívet egy szépen kigondolt mesével akarták félrevezetni.

Mindketten tagadták, hogy a detektív elől menekültek volna,

azzal mentegetőztek, hogy a közeli gépházban akartak menni vizet inni és azért szaladtak, nehogy lemaradjanak a vonatról.

A detektív mindkét embert őrizetbe vette és felszálltak a már induló vonatra. Az igazolatásnál a két fiatalember hamis igazolványt használt, de látva, hogy a detektív ezt nem fogadja el, kihívták a detektívet a kocsai néptelen folyosójára és kétszáz lejjel akarták megvesztegetni. A detektív a kétszáz lejt színelég elfozadta, de revolvert rántott és kijelentette, hogy mind a ketten le vannak tartóztatva és elszólította őket, hogy hagyják magukat megbilincselni.

A két gyanús ember látva, hogy megvesztegetési kísérletük nem sikerült, rávetették magukat a detektívre és kezét-lábát lefogva betörték a száját és

a robogó vonat ajtaját hirtelen felrántva ki akarták dobni.

Izgalmas dulakodás kezdődött a három ember között. Sereteanu szorult helyzetében nem tudta revolverét használni és minden erőlködése oda irányult, hogy a két mindenre elszánt ember tervét megállításra.

A támadóknak sikerült a detektívet a kocsi lépcsőjéig magukkal vonszolni, ahol a detektív egyik karját kiszabadítva, átfogta a lépcső karfáját és félig a levegőben csüngve dulakodott támadóival. A detektív helyzete pillanatról pillanatra kétségbeesettebbé vált, mikor véletlenül megjelent a kalauz, aki

az utasokat fellármázta és közös erővel a detektívet megszabadították kétségbeesztő helyzetéből.

Sereteanu a kalauz segítségével a két embert megbilincselte és beszállította a kolozsvári rendőrségre. A rendőrségen kiderült, hogy a detektív, bár életével játszott, nagyon jó fogást csinált, mert a két letartóztatott nem volt más, mint Balogh Gyula és Moldován László nemzetközi zsebtolvajok, akik ellen a bukaresti rendőrségen kívül több ország rendőrsége bocsátott ki körözölevelet. A két híres zsebtolvajt kihallgatásuk után átadják az ügyészségnek, ahol a terhükre rótt lopáson és zsebtolvajlásán kívül a vonaton elkövetett orvtámadásról is felelni fognak.

Millerandnak le kell mondania

Anglia akadályozta meg a német nacionalisták uralomra jutását

(Páris, június 3. Az Uj Kelet tudósítójától.)

Az egész francia sajtót az elnökválság foglalkoztatja. A szocialista párt kongresszusa után már a jobboldali lapok is azt írják, hogy a válság valószínűleg Millerand lemondásával fog végetérni. Vasárnapi pártkongresszusukon ugyanis a szocialisták egyhangulag elfogadták Renaudel határozati javaslatát, amely utasítja a párt parlamenti csoportját, hogy a legszélsőségesebb ellenzékbe menjen minden olyan kormányral szemben, amely Millerandtól kapja megbízatását. A szocialistáknak ez az állásfoglalása és a radikális párt ismert határozatai nyílt elnökválságra vezettek. Millerand állítólag mégis el van határozva arra, hogy visszautasítja a baloldali követeléseket és

az országhoz apellál az alkotmány megvédésére.

Poincaré csak a folyóügyek likvidálásával foglalkozik és ugylátszik, nem avatkozik bele Millerand és az új rezsim harcába.

Berlin, június 3. A tegnapi „Vossische Zeitung” ismeretes leleplezéseit a német nacionalistáknak arról a tervéről, hogy puccsszerűen esz-szárává proklamálják Frigyes Vilmos extrónörökös legidősebb fiát és régensül Tirpitz ellentengernagyot nevezik ki mellé, ma megerősítik egy londoni távirat alapján, mely arról számol be, hogy az angol alsóházban interpellációt intéztek a munkáskormányhoz Tirpitz német miniszterelnöksége tárgyában. Az interpelláló képviselő felvilágosítást kért arról, vajjon az angol kormány tudomására hozta-e a német kormány, hogy a szövetségesek nem jó indulattal fogadják Tirpitz admirális valamilyen magasrangú kormányhivatalba való kinevezését? Macdonald válaszában kijelentette, a brit kormány semmit sem mulaszt el, hogy megtegye azt, amit akár ebben, akár más irányban kötelességének tart. A német nacionalisták kormányra jutását és az ebből biztosra vehető bonyodalmakat Anglia akadályozta meg.

Katasztrófálie orkán Budapesten

A vihar megsemmisítette az árumintavásárt. Egy autót a Dunába sodort a szél

(Budapest, június 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) Budapest fölött tegnap délután katasztrófális vihar zugott végig, amely milliárdokra menő károkat okozott és emberéletben is áldozatokat szedett. A katasztrófális vihar az árumintavásárt is szinte teljesen megsemmisítette. Részletes tudósításunk itt következik:

Tegnap délután négy óra tájban sűrű fellegek lepték el az eget, úgy hogy valóságos sötétség borult a városra. Félét felé borzalmas felhőszakadás kezdődött, amely különösen a budai részeket és Kőbányát valóságos vízzel öntötte. A tűzoltóság több mint kétezer esetben hívták segítségül. Több száz lakásból ki kellett a lakókat lakoltatni. A mentőket is állandóan segítségül hívták.

Az árumintavásár szinte teljesen elpusztult. Nyolc pavillonja ment tönkre és a kár több mint százötvenmillió. Különösen nagy kár érte a műcarnokban elhelyezett sajtótermékek kiállítását. A gyönyörű könyvek teljesen szétrongyolódtak, szétmáltak.

Hat óra felé állt meg a vihar. Estére azonban elaludtak az összes villamoslámpák és sötétség borult a városra, ami még nagyobb pánikot keltett. A villamos forgalom is megakadt. A Ferenc József-

téren a Gresham-kávéház óriási ablakait a vihar betörte, a kár százmilliónál több. A kávéházban többen megsérültek. A Dunaparton a vihar borzalmas pusztítást vitt végbe. Egy autó és két kocsit befordult a Dunába, utasai — számukat nem lehet megállapítani — a vízbe veszték. A rakpartokon lévő árukat a vihar a Dunába sodorta.

Kőbányán többszáz családot ki kellett lakoltatni, mert a lakásokban huszonöt centiméterrel magasabban állott a víz. A szemét eldugta a esatornákat, úgyhogy a Podmaniczky-utcában a vasúti átjárónál hatalmas másfélméteres mély tó keletkezett.

A színházak csak a késő esti órákban kezdhették meg előadásukat a vihar miatt.

Estig a pincék legnagyobb része megtelt vízzel és víz alá került a Nagymező-utca és Podmaniczky-utca sarkán levő ház földszintje. Az uttest beomlott.

A villám lecsapott a Pannónia-szállóba,

ahol a konyha fala részben beomlott. Az utcákon sok baleset fordult elő. Egy parasztszekeret a Sas-hegyről a Sárospatak-csatornába sodort le a szélrohamban, a Martonhegyi-úton pedig a víz ágyastól sodort ki egy öregasszonyt az utcára.

Európa részvéte Seipel iránt

Ferdinánd király távirata a kancellárhoz. A merénylet hatása a bécsi és prágai tőzsdéken

(Bécs, június 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) A nagybeteg Seipel kancellár felé egész Európa politikai köréi osztatlan részvétellel tekintenek. A wieneni kórházból kiadott mai jelentések szerint a kancellár állapota változatlanul súlyos, de orvosai biznak benne, hogy sikerül megmenteni az életnek. Ezzel szemben a merénylet állapota válságosra fordult s ezért részletes kihallgatására jőideig gondolni sem lehet.

A nemzetközi szakszervezetek szövetségének most folyó kongresszusán dr. Bauer Ottó szocialdemokrata vezér beszédet mondott, amelyben elítéli a Seipel kancellár elleni merényletet. Bauer szerint a merénylet nem fakadt az osztrák munkásmozgalom szelleméből és Ausztriában politikai gyilkosság egyáltalán nem igazolható. Ezt a feltevést igazolja maga a merénylet is. Javorek kijelentette ugyanis, hogy

az alsóbb néposztályok nyomora indította a merényletre,

amelyet már régóta elhatározott. Véletlenül Wiener-Neustadtban tartózkodott, amikor meghallotta, hogy a kancellár az esti vonattal Bécsbe utazik, erre elhatározta, hogy még az nap végrehajtja tervét. Kijelentette, hogy bűntársai nincsenek. Tagja a szocialista szervezetnek, de a mozgalomban hosszabb ideje nem vesz részt. A prágai „Narodni Listy” szerint a merénylet a kommunista „Rote Fahne” és a munkáspárti „Abend” politikai hajszájának eredménye.

Római jelentés szerint ottani körökben is mély részvétellel fogadták a Seipel elleni merénylet híreit. Tegnap délután az ausztriai katolikus népszövetség zarándokcsapata kihallga-

táson jelent meg a pápánál, aki német nyelven beszélt hozzájuk. Benedek pápa az elismerés hangján nyilatkozott Seipel prelátusról, akit becsült, szeretett és akit mintaképének nevezett, majd bizalmát fejezte ki aziránt, hogy a kancellár életben fog maradni.

A külföld egyhangú részvételében osztozik Románia is. Ferdinánd király táviratban adott kifejezést a merénylet fölötti részvételének és gyors gyógyulást kíván Seipel kancellárnak.

A merénylet híre Prágában esni kezdtek az osztrák papírok, de Seipel súlyos állapota az osztrák tőzsdére is békítőan hatott. A kormány azonnal intézkedett Seipel helyettesítéséről és úgy határozott, hogy Kienböck pénzügyminiszter intézkedjen a szanalási ügyekben. Az osztrák politikai pártok vezetői pedig egy tanácskozáson arra az álláspontra jutottak, ha Seipel nem foglalhatná el újból a hivatalát, akkor

feloszlátják a parlamentet és kiírják a választásokat.

Azzal a budapesti jelentéssel kapcsolatban, hogy a szövetségi kancellár ellen elkövetett merénylet nemzetközi anarchista összeesküvésre vezethető vissza s összefüggésben van a Horthy kormányzó elleni meghíusított merénylet-tervel, illetékes helyen kijelentették a „Neue Freie Presse” munkatársának, hogy a budapesti rendőrség nemrég valóban tett ilyen közléseket a bécsi rendőrhatalóságoknak, a Seipel kancellár elleni merénylet alkalmával azonban nem lehetett kideríteni semmiféle olyan kézzelfogható momentumot, amely amellest szólna, hogy a bécsi és budapesti merénylet között összefüggés van.

ellen

után. Hogyan

paragratusa így

g. autonóm jog-
nyelveinek megfelelő
hamak a hitköz-
tása tekintetében.
szerint vagy ön-
tatja.
bonyhatóságoknak,
sorbitó esetekben
ak el, mert az
részben csakis a
jövédelméből
humanisztikus

abella-adót a tör-
hitközségeinknek,
ségleteiket, ame-
at fentarhassák.
üzleties, egyéni
fűnik ez abból is,
pét is ezen jöve-
a kérdés közjogi

tárgy a gabella

ez a jövédelme
atom a magyar
nius hó 7-én kelt
őfelügyelőhöz és
t, amely így szól:

jjon az ugyneve-
hus mérés után
marhák és barom-
kereseti adónak

Tudomás és alkal-
gy a szóban lévő
ny nyert jövédelem
entartására fordít-
ecsen, hanem az
zeltetik, kereset-
lagától értetődik,
abella-jövédelmek
által bérbe volna
llalat után III.
ndó.

kérdés pénzügyi
nyert.

z erőszak joga

gy jogállamban
szolgáló adókat
olna, de a dési
nu-kormány hit-
bét is súlyosan
dik azzal, hogy
hitközségi insti-

teszerződésekben
zetségét teljesi-
iket a zsidóság
és a vámhiva-
is visszafizetne
tisajátított zsidó
itközségeket is
azt is el akarja
tészség az egy-
remtett.

az erő nem az
alapját képező
brutális erő-
lábbal típrása.

asa a jognak és
inket ért újabb
és igazságun-
el meg fogjuk
en.

Klein Miksa.

akarják
sták

át

a berlini nagy-
a német kor-
hogy a nacio-
ése rendkívül
Anglia, illetve
tételi tárgya-

A zürichi kurzus nyomában

Európa legtisztább és legszolidabb városa. Beszélgetés egy zürichi devizörrel

(Zürich, június 3. Az Uj Kelet kiküldött munkatársától.) A csend városa, a meglegedettség városa, a nyugalom városa; tökéletesen ráillenek Zürichre ezek az elnevezések. Mintha külön kis sziget volna itt az európai kontinens irtozatós szenvedéstengerének közepette, mintha a csapásoktól égigérő falak védnék, olyan nyugalom, csend és meglegedettség hőmpolyog végig legkisebb utcáján is, ellentétben Pest haldoklásával, Bécs letörttségével és Páris akasztófahumorával. Zürich ma ugyanaz, mint évekkel azelőtt, a város utcáin nem szaladgálnak az új gazdagok fényűző autói, ha a benlakók egy tuldivatosan öltözött hölgyet vagy urat látnak, rögtön tudják:

— Ez külföldi.

Nincs kirívó gazdagság és nincs kirívó szegénység. A legelegánsabb étteremben sem láttam, hogy valaki pezsgőt igyék vacsorájához, viszont egész órtartózkodásom alatt egyetlen ember sem kért ílemlémet pénzt betegségére vagy gyermekei tömegére hivatkozva. Zürichben mindenki dolgozik, reggel nyolc órakor kezdődik a munkaidő és határa nincs, addig kell dolgozni, amíg munka van. Aki dolgozik, annak viszont megvan a megélhetési lehetősége is, ez teszi aztán, hogy a város teljesen koldusmentes.

Tisztaság. Sokkal semmi szemét az utcákon, a villamosokosok fékje szinte ragyog a mindennapi lemosástól, a házak fölépésén semmi nyoma sincs az utcák csótáni nedvességének. És valahogy ez a tisztaság rányomja bélyegét az emberekre is, úgy járnak, mintha állandóan azt autográk az idegen felé: Kérem, a mi lelkünk is olyan, tiszta mint az utcák, a villamos, a falépcső, kérem, mi nem bántunk senkit.

Jómód. Láttam munkásházakat kis kerttel, ahol a virágok mellett kelkaposzta is terem. A kertek végén fehérnemű szárak. Ragyogó fehér, az ingek a legfinomabb refirből vannak. Nincs divatos szabása, de az anyaga elsőrendű. Egy szuszteré. Nálunk csak dandýk hordanak ilyen anyagból készült inget.

Éjfél tizenkettőkor asztal meghal minden. Itt nincs pezsgős dárídók, amelyek jól belenyulnak a hajjalba, itt nem támoltyogják végig részeg emberek az utcát, itt éjfélkor záróra van és éjfélkor minden csendes lesz. Aludni térnek éjfélkor a „lampok“, mert reggel nyolckor már várja őket az íróasztal, a kalapács vagy a dikica.

Nem születnek, de annál többet esznek. Eletemben olyan hatalmas adagokat nem láttam, mindebből mint Zürichben. Reggelre három csésze eskoládét, öt kiilit, rengeteg vaját, szammet, mézet szervíreznak és megkérdézik, parancsolok-e még valamit egy adag sült, három ériási szelet, olaszabb helyeken még több is valamivel.

Zürich neve úgy került bele az új világtörténelembe, hogy az ő piacán a legnemesebb és legkeresettebb árut mérik évek óta: a pénzt. A háború óta Zürichben keresztül értékelik az országokat, a kontinens összes városaiban órákumulként várják az embereket, mit jelentenek a zürichi tőzsdéről a lapok. A zürichi tőzsde úgy él az emberek fantáziájában, mint valami hatalmas épület, amelynek nagytermében megjelennek a világ összes nemzetének pénzkapacitásai és amelynek zsi-vaja messze-messze elhallatszik, mert az emberek jellekedve, egymást kergetve ordítják:

— Veszek frankot, adok szokolt, veszek lenygel márkát!

Zürichnek ilyen értelemben nincs tőzsdéje. Az egész zürichi pénzpiac néhány bank irodájából áll, akik telefonon adnak-vesznek és állapítják meg az egész világ számára annyira fontos és annyira döntő jelentőségű kurzusokat. Mostanában azonban, amióta Berlin úgy ahogy talpraállott és amióta a politikai vezetést London kivette a kontinens kezéből, a zürichi „tőzsde“ forgalma és jelentősége lényegesen csökkent. Alkalmam volt erről Josef Burger ural beszélni, aki az egyik nagy svájci bank fődevizörje és diszponense és a zürichi tőzsde helyzetét kiválóan jól ismeri, aki a következő felvilágosításokat adta:

— Tagadhatatlan, hogy a forgalom csökkent. Hónapok óta látjuk állandóan fokozatosan csökkenni a forgalmat, de nem tudjuk pontosan megállapítani, melyik városba tolódott el tulajdonképpen a pénzpiac.

— A forgalom, csökkenésének két oka lehet. Az egyik, hogy különböző manőverek, így a legutolsó frankspekuláció is, amelynél több frankot adtak el mint amennyi egyáltalában van, csak-

nem teljesen tönkretették az üzletképes közönséget. Bécs, Budapest nem tud mozogni, Páris is egyre jobban veszté ellenálló képességét, Berlin még évatos, úgy hogy alig van olyan ország, amely intenzíven folytatna vétteleket és eladásokat. A pénzforgalom ma csaknem kizárólagosan a kereskedőket érdekli, akiknek árubeszerezés céljából van idegen valutára szükségük.

— A másik oka a csökkenésnek, hogy Svájc és Zürich már nagyrészt elvesztették azt a kivételes állapotot, amelyet a háború és azt követő zavaros és ki nem alakult időkből éltek. Svájc a béke szigete volt, hadviselő államoktól teljesen körülveve, egész természetesen, hogy ez a földrajzi fekvés sok kivételes helyzetet teremtett, így a háború utáni zülalt gazdasági viszonyok és állan-

Összeesküvés — vagy oina-játék éjjel fél négykor?

Paulescu professzor szerint oina-játék közben tartóztatták le az összeesküvéssel vádolt jassit ifjakat. Tovább folyik az eljárás a szabadonbocsátottak ellen. Agitáció a jassit rendőrprefektus ellen

(Bucuresti-Bukarest, június 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Jasiban leleplezett fascista-antiszemita összeesküvésről, amelyről már tegnapi számunkban beszámoltunk, a „Dimineața“ a következő újabb részleteket közli:

„A titkos gyűlésen résztvevő és a rendőrprefektus által letartóztatott egyének közül egyedül az ifjabb Zelea Codreanu maradt letartóztatásban. A jassit főügyész Zelea Codreanu ellen a 79., 81. és 87. paragrafusok alapján emelt vádat.

Az említett paragrafusok állam biztonsága ellen szőtt összeesküvésekről szólnak. A 81. paragrafus így szól:

Azoknak a merényleteknek, amelyeknek polgárháború szítása a céljuk és a lakosságot fegyverkezésre izgatják egymás ellen, vagy pedig egy vagy több városban, vagy faluban elkövetendő gyilkosságokra, vagy rombolásokra izgatnak, életfogytiglani kényszermunka a büntetése.

A merénylet kísérletét a 79. paragrafusban előírt büntetések sújtják.

A jassit cuzisták a történeteket propaganda célokra akarták felhasználni és heves agitációt fejtek ki Constantin Manciu prefektus ellen, aki a titkos ülést megzavarta. A cuzisták véleménye szerint Manciu prefektus cselekedete a terror in-

Az amerikai román zsidók tiltakozása az antiszemita atrocitások ellen

Küldöttségileg keresték fel az amerikai román minisztert

(Cluj-Kolozsvár, június 3. Az Uj Kelet munkatársától.) Amerikai lapok a következő jelentést közlik: Bibescu herceg, Románia amerikai meghatalmazott minisztere tegnap az amerikai román zsidók egyesületének küldöttségét fogadta Washingtonban. A küldöttség tagjai Sufirin Salamon, Wolfson Leon, Schwartz Sámuel és Spaier Herman voltak.

A küldöttség több mint egy óra hosszat tárgyalt Románia meghatalmazott miniszterével és mély felháborodással tiltakozott a romániai antiszemita atrocitások ellen. A delegáció kifejezésre juttatta, hogy az antiszemita agitáció állandóságáért, a súlyos atrocitásokért, botrányokért és támadásokért a Bratianu-kormányt vádolja, amely közvetve, vagy közvetlenül mind ezeknek az atrocitásoknak részese. A delegáció annak a véleményének adott kifejezést, hogy ez a helyzet nem következett volna be, ha a román kormány nem támogatná a rendbontókat.

Az a gyengeség, amellyel ezen atrocitásokkal szemben viselkedtek, valamint a hatóságoknak az a türelmessége, amellyel a rendbontókat kezeli, arra a megcáfolhatatlan következtetésre kell vezetessen, hogy a kormány felelős és számot kell adjon ezért a súlyos helyzetért és a tragikus eseményekért! A küldöttség azt kérte a meghatalmazott román minisztertől, adja a román kormány tudomására az Amerikába szakadt romániai zsidóság szervezetének energikus tiltakozását és azt a határozott kérését, hogy tegye meg az események súlyához képest szükséges lépéseket s vessen véget ezeknek a botrányoknak.

dóan ingadozó valuták között a szilárdan álló svájci frank kapta az értékemő szerepét. Ma ez a helyzet megszűnt, az államok függetleníteni akarják magukat a mi valutánktól és különben is a német árut vásároló görög kereskedő nem Zürichben, hanem közvetlenül Berlinben igyekszik már a márkákat beszerezni.

— Hogy a pénzpiac sorvadásából van-e Zürichnek kára, nem tudom. Valószínűtlen van, hiszen ha mást nem, a jutalékot elveszti, de azt határozottan tudom, Zürich nem fogja ezt megérezni és zavartalan nyugalommal folytatja majd a maga megszokott, rendes, nyugalmas életét.

Este kilenc órakor indul tovább a vonat Páris felé. A pályaudvaron nincs tolongás, vonatindulás előtt nem szorítják az utasokat egy füledt várterembe. Szinte jó már elutazni, Zürichben a sok tisztaság, szépség és nyugalom idegesíti a zajhoz, lármához és piszkoshoz szokott magamfajta embert.

Tyrnauer István

tézményesítését jelenti Jasiban, amely ellen Cuza lapjának tegnap megjelent külön kiadása hosszú cikkben tiltakozik. Tegnap estére a jassit cuzisták gyűlést hívtak össze, amely igen heves lefolyású volt, de rendbontásra nem került a sor.

A jassit összeesküvésről egyébként a belügyminisztérium a következő felvilágosítást adta:

A jassit hatóságok által lefolytatott vizsgálat során az őrizetbe vett ötvenhét diákot szabadonbocsátották, azonban a büntető törvénykönyv 45-ik paragrafusa alapján tovább folyik ellenük az eljárás. Ifjabb Zelea Codreanu továbbra is letartóztatásban marad. A jassit rendőrprefektusa C. Sumuleanu és dr. Paulescu aláírásával levelet kapott, amely elpanaszolja, hogy egyeseket a letartóztatottak közül oina-játék közben fogtak el és megverték őket.

A jassit prefektus törvényeséki orvossal vizsgálta meg a letartóztatottakat, aki egyetlen egy letartóztatottan sem észlelte az erőszak nyomát. Arra vonatkozólag pedig, hogy az ifjakat oina-játék közben tartóztatták le, a hatóságok kijelentették, hogy a letartóztatásokat éjjel fél 4 órakor fogantatosították, amikor tudvalegőleg nem szoktak oindt játszani.

A jassit ügyészség egyébként folytatja a nyomozást.

Bibescu herceg válaszolva a delegációnak, tiltakozik a feltevések ellen és tagadja azt a vádat, hogy a román kormány felelős volna a történetekért. Rámutatott arra, hogy Bukarestben, Jasiban és Csernovitzban épp most hirdették ki az ostromállapotot, mint olyan intézkedést, mely a zsidóság védelmét és biztonságát szolgálja. Bibescu herceg sajnálkozásánál adott kifejezést a történet atrocitásokról és kijelentette, kormánya mindent elkövet, hogy ura legyen a helyzetnek. Ennek dacára ígéretet tett, hogy eljuttatja kormányához a delegáció üzenetét és maga is személyesen fogja a kormányt arra kérni, tegyen meg minden tehető a helyzet enyhítése céljából és vessen véget az agitációnak, melynek káros következményei Romániát a külföld előtt a leghátrányosabb színben tünteti fel.

Eddig szól az amerikai lapjelentés, amely már előre is jelzi, hogy Schor rabbi figyelmű munkája kellő fogadtatásban fog részesülni.

Angol-olasz-török konfliktus

Konstantinápoly, június 3. A török kormány tegnap hat óra hosszat tanácskozott arról a kritikus helyzetről, amely Olaszország és Törökország között keletkezett azáltal, hogy olasz csapatok szállottak partra Rhadosz-szigetén és néhány nappal ezelőtt olasz csapatösszevonásokat jelentettek Szíriából is. Ebből ugyanis arra lehet következtetni, hogy az olaszok támogatni akarják Angliát a komoly konfliktussal fenyegető mosszuli kérdésben. A római török diplomáciai képviselőt utasították, hogy kérjen felvilágosítást az olasz kormánytól.

Az Uj Kelet nap szerkesztője felhívja az Uj Kelet felhívására

Mindkét név a szokatlan és Szatmár nem lakik a kecské-odujánál az ember kosság igy főtér egy mese egy kelnek, alanyai a az ablak áll egy alatt . . . tisztiszok zsidókra utca nép honnan a rendő

Néhány és ráirve örnagy u állni, ak fog dob u zsidók m végezvén ablakot. Mond nek a v

— J ferenciá kezdődik nek az e program szerint előtt elis

— E Londonb azocialist ham pal egy lap között a lepett, a eleganci kulturát nyezetbe mondhat

— E népgyű rescu-pá le. A g részt, a lást tar tóbornel garantál lesz tőr janak e mert a

Bukares gül látta jelen vo után, ab mondott foglalta ily ünne magasló gyobb, nak tiszt egyesüle létezett, szág hat kának a realizál dog, hog nagyobb jó fakad rünkben.

KÖZGAZDASÁG

Vendéglősök aradi kongresszusa. A holnap kezdődő országos vendéglős-kongresszusra a cluji küldöttség Tuffli Richárd elnök vezetésével elutazott. Tuffli felszólalásában a hatóságoknak beavatkozása ellen fog tiltakozni és a kérdéssel határozati javaslatot nyult be.

Felemelik a papírvámot. Bukarestből jelentik: A Legfőbb Vámbizottság legutóbb tárgyalta a papírvámok felemeléséről szóló indítványt. Az ülésen Gheorghiu pénzügyi államtitkár elnökölt, a sajtót Stelian Popescu, az „Universul” és Rosenthal, az „Adeverul” igazgatói képviselték. A gyáriparosok képviselői a papír behozatalára olyan vámok megállapítását kérték, amelyek mellett minden külföldi konkurrencia a papírpiacra való versenyből kikapcsolódik. Az ülésen nem hoztak határozatot.

A mai valutapiac

Az ünnepek miatt gyenge üzletmenet mellett a lej némi szilárdulása következtében az áruk ellanyhultak. Inkább kínálat, mint kereslet. Az áruk következők: Osztrák korona 316—320, magyar korona 420—430, cseh korona 665—679, svájci frank 39-90—40-00, francia frank 11-40—11-50, dollár 227—229, font sterling 980—985, olasz lira 9-95—10-00, dinár 2-76—2-75.

Valutapiac június 3-án:

Zürich. Nyitás—Zárlat: Berlin 136—136, Amsterdam 212-5—212-5, Newyork 568-5—569-00, London 2456—2457, Páris 29—2885, Milano 2470—24-70, Prága 1665—1667-50, Bukarest 65—65, Belgrád 696-50, Varsó 242-50—242-50, Bécs 79-95—79-95.

Exportunk Törökország felé. A cluji kereskedelmi és iparkamara átiratot kapott a kereskedelemügyi minisztériumtól, amely szerint azok az árucikkek, amelyek a török ipar fejlődése szempontjából szükségesek, vámmentesen vihetők Törökországba. E cikkek közé tartozik elsősorban az ipari terméshöz szükséges vegyi ásványanyag, ezüst és rézhuzal, gyapotfonalak, gyapju, gépszijak, technikai porcelánárúk és bányafa. A kamara az átiratot az érdekeltek tudomására hozta.

A bécsi marhavásár. (Saborsky és Fiai cég sürgönyjelentése) Felhajtás 4214 darab, közöttük 815 romániai áru. Utolsó árak gyengén tartották magukat.

A magyar bankjegyintézet váltói. Budapestről jelentik: Az állami bankjegyintézet felszámolásából eredő váltók egy részét a Nemzeti Bank fogja átvenni, másik részét pedig a pénzügyintézetek központja veszi át.

A cukorárak drágulása. A cukor ára az utóbbi hetekben állandóan emelkedik, aminek oka nem annyira a lej értékének külföldi relációkban való lemorzsolódása, mint inkább az, hogy nagy a készlethiány. A cukorhivatal jelentése szerint a galaci kikötőben a cukor kilója 32 lej.

Magyar és szlovák pénzügyintézetek megegyezése. Budapestről jelentik: A magyar bankok és pénzügyintézetek egyesülete megegyezést kötött a szlovák pénzügyintézetek egyesületével a záloglevelek rendezése tárgyában. Az ügyek lebonyolításával a Központi Leszámitolóbankot bízták meg. Az eddigi diszpozíciók szerint a magyar jelzálog kibocsátó intézetek a szlovák bankoktól 25 millió névértékű záloglevelet vesznek át 25 millió papirkoronáért.

*** A szatmári Spiegel Borkereskedelmi rt. kiegyezett hitelezőivel.** Szatmárról jelentik: A szatmári Spiegel József Borkereskedelmi rt. kényszeregyezési ügye ma jutott dűlőre. A hitelezők elfogadták a 30%-os kényszeregyezési ajánlatot: figyelembe vették, hogy a prosperabilis vállalat tevékenységét a Leszámitoló Bank bukása akadályozta meg. Most már semmi sem áll útjában annak, hogy ez a szakavatottsága és szoliditása révén egy belső, mint a határokon túl előnyösen ismert vállalat rövid időn belül régi, megérdemelt helyét foglalja el az erdélyi borpiacon.

SPORT

Az olimpiai középöntő sorsolása. Június 6. Svédország—Svájc (Colombos stadion), június 6. Uruguay—Hollandia (Persching stadion). A döntőbe előreláthatólag Svédország—Uruguay kerülnek ki.

Az utolsó elődöntő mérkőzések:

Hollandia—Irország 2:1. Elkéseredett küzdelem után Hollandia a 2 x 15 perces játékidő második felében rugja a győztes gólt.

Svájc—Olaszország 2:1. A lelkesen játszó olaszok nem tudják a hatalmas formát kijátszó svájciak győzelmét megakadályozni. A mérkőzés heves, de durvaságok nélküli volt.

Megalakult a kolozsvári husiparosok sportegyesülete. Vasárnap délelőtt a helybeli husiparosok gyűlést tartottak, amelyen elhatározták, hogy az összes sportágakat intenzíven űző egyesület alakítanak. Az új egyesület címe: *Clubul Sportiv a Macelarilor*, amelynek vezetésében a husiparos szakma számos notabilitása foglal helyet.

Magyarország—Rouen válogatott 5:0 A magyar válogatott csapat Rouenben játszott az ottani válogatott csapattal. A magyar csapat 5:0 arányban győzelmesen került ki a mérkőzésből.

Saborsky József és Fiai cég

Wien, III. 4 ST. Marx. Sürgönycim: Saborskysöhne
 Wien — Élőállat-küldemények címe: Saborsky József és Fiai, Wien ST. Marx. — Husküldemények címe: Saborsky József és Fiai, Wien, Grossmarkthalle.

Zsák ~ Ponyva

Vétel! Eladás
 Kölcsonintézet, iadvitóműhely
Albala Izsó Timisoara
 II., Piata Traian 2. szám. Sürgönycim: Albala Timisoara-Fabrica
 Intercurban telefon 60

Aranyosapácsi Agyagipar Rt. Turda-Torva

Telefon: 107. Telefon: 107.

Ajánlja elismert legjobb minőségű, földgázzal égetett, hornyolt, hód farka és gerinc cserepeit, ugymint német normálméretű falitégőket, valamint alagsóveit.

Ha művészi kivitelű

butort, zongorát

akar venni, ne sajnálja az utat **Marosvásárhelyre** és teki meg a **SZÉKELY és RÉTI** KENDÉLYRESZI BUTORGYÁR RÉSZV. TÁRS. butortárait szialosok faragásúkr "giteiket legolcsóbban itt szerezhetik be

Villamostelepek

építését garancia mellett vállalja:

Zsigmond János

elektrotechnikai vállalata és mérnöki irodája
 Cluj-Kolozsvár, Str. Vlahuța (volt Bólyai-u.)

Ujjonnan berendezett modern nagy gépjavitó- és tekercselőműhely. Szakszerű javítások és áttekercselések. Gyenge áramú és magas feszültségű berendezések. — Hálózatok tervezése és építése

RÓTH cipész

CLUJ, Str. St. G. Iosit

volt Szép-utoa

Házassulandók figyelmébe

Saját érdekében győződjön meg, hogy butorait mégis csak

Fischer Albert és Társa

cégnél szerezheti be a legolcsóbban. Figyelni a címre!

Gyári lerakat Cluj, Calea Regele Ferdinand 61. sz. Telefon 5—79 Gyártelep: Gherla

Telefon 758

INDUSTRIA TEXTILA ARADANA SOCIETATE ANONIMĂ

Románia legnagyobb textilgyára Arad

ARADI TEXTILGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

58

Kiváló minőségű, kellemes és üdítő a

tordai sör

Gyár: Turda, telefon 5.

Főraktár: Cluj, telef. 394

Szőrmefestés és gyapjufestés

TAVASZI RUHAKAT A LEGSZÉBBEN TISZTIT "KRISTÁLY" GŐZMOSÓGYÁR CLUJ

Telefon 500

Telefon 500

Gyapju és gyapju-fonalfestés

A M
 Szerda: Ma
 adsz
 netb
 Csütörtök:
 Szüet
 soroz
 Péntek: K
 Prent
 Szombat d
 helye
 Szombat es
 140
 Vasárnap d
 zatsz
 Vasárnap e
 141
 Hétfő d. u.
 mérs
 Hétfő este:
 szám

Select
 gény ifju t
 a főuri éle
 közismert
 Csütört
 vihar. Iv
 Uránia
 hónap. N
 a főszerop
 Csütört
 cisca Bertin

Komoly, k
 teljes iro
 könt
 irodavezet
 talember o
 Géza vegy

Dr. Rác
 szanató
 gyógyít
 Nagyvár
 Strada Pr

Sir a g

Megj

a reg
 kiállit

Előfiz

Az „Eg
 megren

SZÍNHÁZ, MŰVÉSZET

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA:

Szerda: Marinka a táncosnő. (Operette újdonás 13-adszor, Szücs László vendégjátékával. Bérletszűnetben, sorozatszám 415.)
 Csütörtök: Pompadour (21-edszer, Kovács Kató és Szücs László vendégjátékával, bérletszűnetben, sorozatszám 415.)
 Péntek: Kék postaköcsi (Operette újdonás, először. Premier bérlet 60. szám, sorozatszám 416.)
 Szombat d. u. Cseregyerek (Ifjúsági előadás, olesó helyárrakkal. Előadó Rácz József, sorozat 417.)
 Szombat este: Kék postaköcsi (2-odszer, napi bérlet 140 szám B, sorozatszám 418.)
 Vasárnap d. u.: Denevér (Mérésékelt helyárrakkal, sorozatszám 419.)
 Vasárnap este: Kék postaköcsi (3-adszor, napi bérlet 141 szám, C, sorozatszám 420.)
 Hétfő d. u.: Rózsalány (Operette újdonás 6-odszer, mérsékelt helyárrakkal, sorozatszám 421.)
 Hétfő este: Kék postaköcsi (4-edszer, napi bérlet 142 szám, A, sorozatszám 422.)

MOZGÓK MŰSORA

Select-Mozgó: Szerda, június 4. „Egy szegény ifjú története.” Rendkívül szenvedélyes dráma a főúri életből, 7 felvonásban. A főszerepben a közismert P. Menichelli.

Csütörtök, június 5. Fenomenális film: „A vihar.” Iván Mosjoukinnel.

Uránia-Mozgó: Szerda, június 4. „A fekete hónap.” Nagy szenvedélyes dráma, 5 felvonásban, a főszerepben Hella Moya.

Csütörtök, június 5. „A Sfinx”. A híres Francia Bertinivel.

Komoly, kereskedelmi tudással, **mérlegképes** teljes irodai gyakorlattal bíró

könyvelőt keresek

irodavezetőnek. Ugyanoda ipariskolát végzett fiatalember cipőkrémgyártáshoz felvétetik. **Herczeg Géza** vegyészeti gyár, Cluj, Dázsma-utca 26. sz.

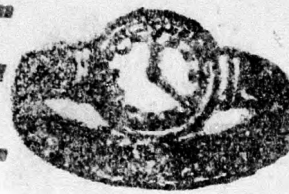
Dr. Rác szanatórium és gyógyfürdőintézet Nagyvárad

Strada Pr. Carol 7.

Vizgyógykurák, szénsavas, villany- és hő-fényfürdők.

Bélgző gyógymódok, idegesek, gyengeségi állapotok, fej-, szív-, gyomor-, bél-, vese- stb. betegek gyógyítása. Hízó- és fogyókurák. Szobák penzióval.

Figyelem a nagy vasárnap sarkárral
A elmre figyeljen

Aranyat, platinát és drágaköveket a legmagasabb árban beváltak. Legolcsóbb bevásárlási forrás ékszerekben, órákban, dísz tárgyakban

Markovits Bernát ékszerész

PORDOSZAPPAN
Bucaresti

Önmaga ellen vét, ha nem Nagy és Szilágyi-

nál festeti és tisztítja ruháját. Cluj, gyár Strada Bariffu (volt Malom-utca) 4. Felvételi helyek: Kosuth Lajos-utca 36. és Galamb-utca 23. szám alatt

KEPES ELEK orvosi kötszerész Oradea-Mare

Női és férfi óvszerek nagy raktára

Sas-passage — Saját készítésű sérvkötők, haskötők és mülábak

Havre—New-York

Gyorspostajaratok
Kanada—Kuba—Mexikó—New-Orleans
Haiti—Antillák—Északafrika felé

Felvilágosításokat nyújt:

SOC. „SARNIA”

Pasagiul Comedia
BUCURESTI

és „RECLAMA” CLUJ

Rador 902

LÁDAGYÁR

Mindenféle ládákat és fűzőket összerakoztat és az az adott részeken megrendelésre azonnal készíti és szállítja a legolcsóbb napi áron

Sajovics és Lebovits lakókereskedés és ládagyár
Cluj, Strada Cornanji (vált Kaján-tó-utca) 1. szám

MEGÉRKEZTEK

a pehely-nyulször-
könnyü! kalapok

DRBJA LEI 120.—

Weisz Siegfried kalap-és uridivatáru-
házába Cluj, Calea Reg. Ferdinand 6.

Sir a gyermeke? Miért nem használ Höfer-gyermekhintőport és Höfer-gyermekkrémet

A legszebb zsidó regény!

Nagy kedvezmény az Uj Kelet előfizetőinek

Megjelent a „Kadima” nyomda és kiadóvállalat kiadásában a legnagyobb dán zsidó regényíró, MEIR AARON GOLDSCHMIDT háromkötetes hatalmas regénye, az:

„Egy zsidósors”

a regényt GISZKALAY JÁNOS fordította. A három kötetből álló regény bolti ára gyönyörű kiállításban 200 (kétszáz) lej, amatőrpéldányok finom famentes papíron a három kötet 300 lej

Előfizetőknél a rendes kiadás 140 lei (60 lei engedmény), amatőrkidás 220 lei (80 lei engedmény)

Az „Egy zsidósors” csak korlátolt példányszámban jelenik meg, figyelmébe ajánljuk az Uj Kelet előfizetőinek, hogy megrendeléseiket (utánvétellel vagy az ár postai beküldésével) mennél hamarabb eszközöljék (Cluj, Str. L. Pop 10.)

APRÓHIRDETÉSEK

Egyesületi közlésű egy sző 2.-, vastag betűvel 6.- lej. Leg-
nagyobb apróhirdetés 30 lej. Álláskeresőknek 30% kedvezmény

Két esinos kirakatszek-
rény olcsón eladó, Király-
utca 33., ajtó 7.

Suche ein deutsches
Fräulein zu Kinder und
eine gute Köchin isr. Ad-
resse bei der Administra-
tion. 7300

Keresünk azonnali be-
lépésre perfect román-
magyar gyors- és gépiró-
nőt. Csakis elsőrangú nők
jelentkezzenek. Ajánlatok
személyesen nyújtandók
be Herceg Géza vegyé-
szeti gyárhoz, Cluj, Dezs-
ma-u. 26. 7314

**Előnyös feltételek mel-
lett, üzletmegszüntetés
folytán olcsón eladók:** egy
hat üléses. 60 HP Turino
Fiat, rezerv pótrészekkel,
elsőosztályú, nagyon szo-
lid turaautó. Egy 3/4 ton-
nás Napier camionette vá-
rosi fuvarozásokra, fűrdő-
vendégek szállítására na-
gyon alkalmas. Különböző
autó, fa és préselt kerekek
differenciál és volent se-
bességváltók stb. Egy új
villanymotor 100 HP 3000
volt feszültségű, 3 fázisú
50 periódus. — 20 m/m
gömbvas 2—3 méter hosz-
ban bármily mennyiség-
ben. Egy modern új gyap-
ju fésülőgép tépővel. —
„Smyrna” iparvállalat,
Ghis-Aries, Aranyosgyé-
res. 7315

Jun. 1-én a cluji állo-
máson a nagyváradi ex-
presszról leszállván, koffe-
remet tévedésből egy
Grossmann nevű ur koffe-
rével cseréltem el, amely-
ben egy tefilin és egy ima-
könyv volt. Felkérem tu-
lajdonosát, hogy koffe-
remet az alanti címre jut-
tassa el, ahol is a sajátját
átveheti, Rosenzweig E.
Cluj, Str. Regina Mar a 6.
7320

16 kötetes Magyar Le-
xicon a kiadóban nagyon
olcsón eladó.

Perfect szakácsné azon-
nali belépésre állást keres
csakis kisszámú izr. uri-
családnál. Cim a kiadó-
ban. 7324

Lelépéssel butornél-
küli szobakonyhás lakást keresek. Értekezni „Gra-
tis Kurir”-nál d. e. 10—12-
ig a Minorita-utcában.

A város legforgalma-
masabb helyén egy ré-
gen bevezetett mészá-
ros üzlet és szalámi
gyárhoz kerestetik

**pénzes
szakember
fársul.**

Esetleg más vállalat-
nak átadó, berendezés
nélkül, 10 éves bér-
szerződéssel. 1 üzlet-
helyiség és 2 nagy vi-
lágos mellékhelyiség-
gel. Értekezni dr. Edel-
stein ügyvédnél, Fötér
22 sz., II. em., délután
3-tól 6-ig. 7321

Orth. kóser edény, ma-
gas gyermekkocsi, gyer-
mekszék, fiókos szekrény
eladó, Fötér 12, I. 24,

Orvosi és fogorvosi mű-
szer és berendezési tár-
gyak eladók, Fötér 12, I.
24.

Szobakonyhás belvá-
rosi szép lakás butorral
átadó. Értekezni „Gratis
Kurir”-nál d. e. 10—12-ig
Minorita-utcában.

Két urilány vagy 2 fia-
talember uri családnál
kosztot, vagy teljes ellá-
tást kaphat. Cim: özv.
Deutschné, Postakert-u. 7.

Perfect magyar és ro-
mán gépirónó azonnala
rállást keres. Leveleket
„Gépirónó” jellegre a ki-
adóhivatalba kérek.

Első Erdélyrészi Ekszerárnyár
Cluj, Calea Regie Ferdinand 19. sz. 2000
Telefon 1000-1000-15 * Székelyvárosi Iparosok Szöv.
Ekszerárnyárértés, nagykereskedés
Fegyverárnyár * Arany, ezüst és
érmek kereskedése
Kis- és Schwarzwaldi órákban, valamint kincsesít
lágyakban nagy lelakat.
Ezrek viziontelérvonaltólunk!

Govara fürdő
A kénés és jódtartalmu vizéről hírneves

Hotel Palace
modern kényelemmel berendezve. Gyógyvizet házi fürdő. Étterem. Az 1. és 3. számú hotelek a társaság kezelésében vannak. Kies villák. Változatos szórakozás, hangverseny, sport, kirándulás. A hotelben és étteremben max mális árak vannak. Junius hónapban 30%-os kedvezmény. Információt ad: Hotel Palace, Govara, judet. Mehedinti.

Elektro-, radio- és mechano-
terápia. Hydroelektikus
fényfürdők és szénsavas
fürdők. Inhaláció, pulveri-
záció, ugyisintén pneuma-
tikus kamarák.

Maximális árak! **Maximális árak!**

PÁRIS dédelge-
tett művésze:
IVAN MOSJOUKIN
a legközelebb

A vihar

OCTAV MIRREAU
szavai... és a
természet elese-
desedik, a vihar
elmulik. : : :

Karlsbadból közvetlen importált
**porcellán és Steingut-
edények**
éttermi-, kávéházi- és háztartási felszerelések, csiszolt
préselt és fuvott üvegarak, lámpaárak, demyohn, gyógy-
szer és befőttesüvegek legelőnyösebben beszereshetők:
Ausländer Lajosnál Cluj
Piața M. Viteazul (volt Széchenyi-tér) 39. Telefon 954

**Név-
jegyeket,**
születési,
eljegyzési,
esküvői
kártyákat
és mindenféle
mulatsági
meghívókat
legszebb
kivitelben
készít a
**Kadima-nyomda
Cluj**

**A tavasszi divat legszebb
anyagjai nagy
választékban megérkeztek**

Köpeny-,
costüm-, ruha-
anyagok. Mintás maroquen
jumperre, sálra, kalapokra.
Elsőrendű minőségek
Gyári
árak

Grünwald és Steiner
női divatkülönlegességek áruháza
Cluj, Piața Unirii No. 12. Telefonszám 9—61

Fabrică de case de bani
Goldschrank-Fabrik
Pénzszekrénygyár
Jakabfi & Co
TIMIȘOARA
Str. Timotei Cip. (Battyány-u.) 3
Telefon 12—68

Képviseleteink és mintaraktárak:
Clujon Arthur Loewy & Co. szék-
lők, Oradea-Maren „Stabil” gép-
lerakat Nagyjac, — Satu-Maren
Em. Weiss Söhne szállítók, —
Arađon Arnold Pollak szállító.

**Prima
báoskal
kender**

Kapitál:
Havas Bözöt
Timișoara

FABRE LINE

FRANCIA HAJÓZÁSI TÁRSASÁG

Direkt vonalak — átszállás nélkül

Constanța
direkt
Newyork

Constanța—Jaffa—Marseille
Constanța—Délamerika
Constanța—Canada

Felvilágosításokért és jegyek iránt érdeklődni lehet
„Saraia” Pasagiul Comodia, Bukarest
és a „Reclama” Cluj

Rador

**A hiváló
minőségű** **Dreher-Haggenmacher-Sör kapható!** **Kérjük mindenütt!**

Kadima Nyomda és Kiadóvállalat R.-I. avnassa Cluj, so. Bazon L, Pop (volt Bazar-utca) 19 sz. 2000

DEKRETO
HIVATALI
Közzététel
Szerda, 1924. június 4.
A közzététel
száma 1234
Továbbá az új
egyértelmű a